

Kannanotto YK:n yleiskokoukseen

YK:n pääsihteeri ilmoitti "Our Common Agenda" -raportissaan aikovansa kutsua koolle Transforming Education Summit (TES) YK:n tämän vuoden yleiskokouksessa. Tämä on erinomaista, koska oikeus koulutukseen on ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa tunnustettu oikeus, joka on vahvistettu monissa muissa ihmisoikeussopimuksissa ja hallitustenvälisissä sopimuksissa. Yhdenvertainen ja syrjimätön koulutus ja elinikäisen oppisen mahdollisuus ovat myös keskeisiä edellytyksiä kestävästä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Oikeus inklusiiviseen koulutukseen ei kuitenkaan voi toteutua, jos jokaiselle läpi elämänkaaren kuuluvat seksuaalioikeudet eivät toteudu. Puutteet seksuaalioikeuksissa, kuten riittämättömät seksuaaliterveyspalvelut, seksuaaliväkivallan uhka ja erityisesti olematon kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus estävät kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien kouluun pääsyn. Teiniraskaudet, lapsiavioliitot ja jopa kuukautiset saattavat keskeyttää koulunkäynnin. Tämä vaikeuttaa sosiaalista ja taloudellista liikkuvuutta koko elämänkaaren ajan.

Suomi edistää seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia kehityspolitiikassaan. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistäminen onkin äärimmäisen tärkeää, koska välillisesti ne vaikuttavat lähes kaikkiin kehitystavoitteisiin. Näistä keskeisimpänä on esimerkkinä koulutuksen edistäminen.

Kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus on jokaisen oikeus

Samoin Suomi on **kokonaisvaltaisen seksuaalikasvatuksen**¹ edelläkävijä. Suomella on erinomainen mahdollisuus parantaa kaikkien oikeutta kokonaisvaltaiseen seksuaalikasvatukseen osana koulutuksen edistämistä Transforming Education Summitissa YK:n yleiskokouksen yhteydessä.

Kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus auttaa osaltaan kehittämään vastuullista ja ennakkoluulotonta suhtautumistapaa ja rakentamaan oikeudenmukaisia yhteiskuntia. Lisäksi se auttaa sukupuoleen liittyvien yhteiskunnallisten normien ja stereotyyppien purkamista. Sen avulla

¹ WHO:n mukaan kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus 1. tarjoaa tutkittua tietoa, 2. kehittää taitoja toimia näiden tietojen pohjalta, 3. edistää kunnioittavien, avoimien asenteiden ja arvojen kehittymistä, 4. tukee tyydyttävää ja vastuullista seksuaalisuutta ja ihmissuhteita sekä 5. suojaa mahdollisilta riskeiltä ja väkivallalta.

nuoret osaavat suojata itseään ja todennäköisemmin aloittavat seksuaalielämän myöhemmin, kun ovat siihen itse valmiita. Kokonaisvaltaisen seksuaalikasvatuksen saaneet käyttävät todennäköisemmin ehkäisyä, joten he välttävät ei-toivotun raskauden ja seksitaudit todennäköisemmin. Tieto lisää myös mahdollisuuksia huolehtia omasta seksuaali- ja kuukautisterveydestä. Kasvatuksella voidaan hälventää kuukautisiin liittyvää stigmaa ja häpeää. Kuukautisista tulee opettaa kaikille sukupuolille.

Kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus on **kehotunnekasvatuksena** aloitettava jo pienille lapsille. Kehotunnekasvatus on pienten lasten seksuaali- ja turvataitokasvatusta, jolla lapsia voidaan ohjata myönteiseen kehoitsetuntoon sekä edistää lapsen oikeutta turvalliseen kasvuun, arvostavaan kohteluun ja fyysiseen koskemattomuuteen. Lasten seksuaalisuus on kuitenkin tuntematon käsite ja myös tabu.

Globaalisti seksuaalikasvatuksen taso ja määrä vaihtelevat suuresti maittain. Unescon mukaan suuressa osassa maailman maita jotain seksuaalikasvatusta tarjotaan tai sen antamisesta on kirjattu lakeihin tai politiikkapäätöksiin, mutta seksuaalikasvatuksen taso saattaa jäädä hyvin alhaiseksi. Seksuaalikasvatus ei ole kokonaisvaltaista, vaan keskittyy esimerkiksi hivin ehkäisyyn ja seksuaaliterveyteen. Myös opettajien osaamisessa on paljon puutteita. Nämä puutteet eivät ainoastaan vaikuta opetuksen tasoon, vaan saattavat jopa olla haitallisista nuorten kehitykselle.

Suomen on huolehdittava, että jokaisen oikeus kokonaisvaltaiseen seksuaalikasvatukseen tunnustetaan olennaiseksi osaksi lasten ja nuorten terveyden ja oikeuksien parantamista sekä sukupuolten tasa-arvon ja kestävän kehityksen toteuttamista. On varmistettava, että ihmisoikeusperustainen kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus on osa koulujen opetussuunnitelmia kaikilla koulutasoilla. Seksuaalikasvatukselle on taattava laaja rahoituspohja, niin että se kattaa sekä opetuksen tarjoamisen että opettajien koulutuksen. Seksuaalikasvatusta tarjoaville kansalaisjärjestöille on myös mahdollistettava resurssit, koska järjestöt voivat tuottaa myös koulun ulkopuolella tapahtuvaa seksuaalikasvatusta eri ikävaiheissa.

Kiitos, että huomioitte nämä näkemyksemme YK:n yleiskokouksessa.

Eija Koivuranta

Toimitusjohtaja

eija.koivuranta@vaestoliitto.fi

+358 50 574 1775

Riikka Kaukoranta

Vaikuttamistoiminnan asiantuntija

riikka.kaukoranta@vaestoliitto.fi

+358 44 577 5604